

טמונה בפרשה

ג'ש"פ

פנינים

לסדר את הפרשה

פנינים רשימה (שאי הפרשה 2702 ג'איו"ן 2227,
פנינים אסדרים אג"ש לפי סדר ההגדרות
בפרשה. כג'ש"פ, אג"ש האג"ש, אג"ש
מפסוק הפרשה.

- א. צעקות בני"י מפני המצרים
- ב. שירת הים ושירת מרים
- ז. קריעת הים

ח. הענן מגן על בני"י בלילה

ח. יציאת בני"י ממצרים

י. החנייה במרה ובאילים

י. בני"י עוברים בים

י. חניית בני"י לפני הים

ל. פרשת המן

ל. פרעה ומצרים רודפים

פ. תלונת בני"י למזון

ש. מצרים טובעים בים

ש. הכאת הצור ברפידים

ת. מלחמת עמלק

”

”

”ולקחתם את עצמתי מזה אתכם”

מדוע היה חשוב ליוסף להדגיש שיעלו את עצמותיו 'מזה', שהרי אין לומר כי דווקא משום יעלוהו? אלא, משום שהוא רצה לחזק את השבועה כלפיו שיהיה לה דין של נשבע על דעת חבירו בשביל טובה שעשה לו, ולכן התנה ואמר 'מזה' כמו שפירשו במדרש על הפסוק: "שמעתי אומרים נלכה מזה", נסעו מהאחווה של האחים שהיו כמנין ז"ה (12). ורמז להם כשהשבעים באומרו "מזה אתכם" שבאמצעות חסד זה שהם נשבעים לו, יתוקן הדבר מה שהם הפרידוהו 'מזה' ונסעו מאחווות ומכרוהו וכעת יהיו לאחדים וישונו לאחוותם שנית: "אתכם" שיהיו כולם יחד ונעקר העוון ההוא והרי הם יחד באחווה, ומחל להם מה שפשעו בו בעד חסד זה שנשבעו לו. (ע"פ אה"ח)

”ויסע מלאך האלוקים ההולך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם”

ידוע שדרגת קדושתם של המלאכים היא למעלה מקדושת עם ישראל, אך כשהקב"ה נושא פניו לישראל ומרעיף עליהם את אהבתו, אזי מעלת ישראל היא למעלה מכל מלאכי מרום. ובשעת קריעת ים סוף בוודאי היו ישראל במעלה גדולה זו של גילוי חבת הקב"ה אליהם, ולכן כתוב: "ויסע מלאך האלוקים ההולך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם", כלומר, שהמלאכים ההולכים לפני מחנה ישראל, שהם בדרך כלל למעלה ממעלת ישראל, בקריעת ים סוף עמדו לאחור מחנה ישראל, שהיו למעלה מן המלאכים בשעה זו. (ר' לוי יצחק מברדיטשב)

”ויאמרו איש אל אחיו מן הוא”

הסברים שונים מדוע נקרא המן-מן: א. מלשון מנין שהמן ירד עומר לגולגולת מדוד וספור. (אבן עזרא) ב. לשון הכנת מזון כמו שכתוב: "וימן להם המלך". (רש"י) ג. זוהי המילה המצרית למילה 'מה?', ושאלו מהו הלחם הזה. (חזקוני) ד. לשון של חשיבות, שראו דבר פלאי שכזה יורד מן השמים, קראו בתמהון לבב: 'מן הוא!'. (הכתב) ה. רוח הקודש שהקב"ה שם בפיהם לומר 'מן הוא'. (אור החיים) ו. מן זהו לשון הכנה, כי חשבו שיצטרכו לתקנו הרבה כדי שיהא ראוי לאכילה. (מלבי"ם) ז. הכוונה למילה 'מה', משום שהיו בו כל הטעמים שבעולם, היו שואלים האוכלים מה טעם יש בו כעת. (כתב סופר) ח. משום שירד ביום שישי כפול קראו לו שם מהאותיות הכפולות, מ' ונ', להורות על ההכפלה. (כלי יקר) ט. ראשי תיבות של מעשה ניסים, שהרי ירד בנס. (חיד"א) י. אותיות מ' ונ' יוצאות מן החוטם, והיינו כשיאטום האדם חוטמו, אינו יכול להגות ולבטא אותיות מ' ונ' בשפה ברורה. והנה, המן היה בו ריח של כל המאכלים שבעולם, אבל בעיניהם ראו רק את המן שנאמר: "בלתי אל המן עינינו". ולכן קראוהו 'מן', לומר כי כשם ששתי אותיות אלו אין הברתן ניכרת אלא על ידי החוטם, כמו כן המן היה בו אמנם ריח של כל המאכלים. אך בסגירת החוטם בטלה שלימותו. (צדה לדרך) יא. שאלו 'מנין הוא'? (רבינו חננאל) יב. מן הוא אף לשון שאלה (מה ומי) בלשון עברית. (אברבנאל) יג. לשון מתנה טובה, שהיתה זו מתנת השי"ת לעמו. (אברבנאל ורבינו בחיי) יד. חשבו שזה מן צמח רפואי הדומה למן במראהו שנקרא מן, ולכן קראו לו מן עד שמשה העמיד אותם על טעותם. (אברבנאל) טו. הלחות המתוקה הזבה מן העצים נקראת בערבית 'מן', ולכן כינו את המן המתוק בשם זה. (ר' אברהם בן הרמב"ם) טז. מלשון אמונה, שע"י כל מעשי הניסים שהיו במן התחזקה אמונתם בקב"ה. (בת עין) יז. כל מי שאכל מהמן התרומם בדרגתו מיום ליום, עד שבכל יום לא היה ניכר מיהו ושאלו עליו 'מן הוא'? (החוזה מלובלין)

”ותען להם מרים שידו לד' כי גאה גאה”

ויש לבאר מדוע בפסוק זה שכתוב בו שמרים אמרה לנשים האחרות שירו לד' וכו', לשון הפסוק הוא בלשון זכר: 'ותען להם', הרי לכאורה היה צריך להיות כתוב: 'ותען להן מרים?' ויש לומר: א. מרים ציינה במיוחד את כך שהסוסים נענשו כי סייעו למצרים, וכך הנשים מקבלות שכר כבעליהן וזכרים. ב. רצתה שאף הגברים ישמעו. ג. כי חזרו על שירת הגברים. ד. הנשים הושוו לגברים בחשיבות שירתן. ה. ענו הנשים כנגד שירת הגברים. ו. מרים פנתה לגברים ואמרה להם שימשיכו לשיר. ז. במקום שכינה אין הרהור וממילא הן נחשבות כגברים. ח. רק אחרי שהגברים התחילו לומר שירה במנין, יכלו אף הנשים לשיר. (ע"פ תשובות הקוראים לשאלה לשלחן השבת" ע"ח)

שאלה לשולחן השבת

”גַּתָּה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם”

מבואר ברש"י בפרשת וארא שאהרון היה זה שהכה את היאור במכת דם ובמכת צפרדע מפני הכרת הטוב שהייתה למשה כלפי המים. ויש לבאר מדוע כאן משה יכל לנטות ידו על ים סוף אך לא להכות את היאור, ומה החילוק בין המקרים?

מכתב השאלה הינה ארוזר דיון 2023
1010 השב
ניאן אלול אג גשזובויכס אמלכט
(27/4 ארוזר, אס ישנא),
21/21 אגנז 21
הגשזוב ארוזר כאלא.

העלון מוקדש לע"נ
חנה ציפורה בת אריה לויב
ת.נ.צ.ב.ה.

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה! ניתן לתרום:

- 1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביון'. 2. לשלוח שיק למערכת.

טמונה בפרשה

השנה

חידון א' ת'

הגשמה לכל שאה מגילה באור המופיעה בראש השורה.

- א. במקום זה היו 12 עינות מים ו 70 תמרים
- ב. לפני פסל זה חנו בני, כשהחלו להיגאל
- ג. קצבת המן הייתה עומר ל _____
- ד. טעם המן היה כצפיחית ב _____
- ה. תלונת בני על משה לפני קריעת הים
- ו. " _____ להם חומה מימינם ומשמאלם"
- ז. המן היה עגול כ _____ (רש"י)
- ח. בנם של מרים וכלב
- ט. ירד עם המן מהשמיים
- י. את עצמותיו העלה משה ממצרים
- כ. במלחמת עמלק, ידי משה היו _____
- ל. ביום שישי לקטו בני מהמן
- מ. במקום זה המים היו מרים, עד שד' עשה ניסים
- נ. פרעה אמר על בני שהם _____ בארץ
- ס. מדבר זה הוא בין אילים לבין סיני
- ע. ליוו את בני במדבר (3)
- פ. ד' לארצה להוליך את בני דרך ארץ _____
- צ. בה שמו מן המן למשמרת
- ק. " _____ תהומות בלב ים"
- ר. במקום זה נלחם עמלק בישראל
- ש. פרעה הפקידם על צבאו
- ת. יצאו מן המן שנותר עד הבוקר

חידון א' ת' - הפוך

הגשמה לכל שאה מסגיימת באור המופיעה בראש השורה.

- א. " _____ שם העם למים"
- ב. "ולא _____ זה אל זה כל הלילה"
- ג. "ארדוף _____ אחלק שלל"
- ד. מילה נרדפת לחומה, שמזכרת בשירה
- ה. עמוד האש שימש ב _____
- ו. את בשרם אכלו בני במדבר
- ז. המילה בה פותחת השירה
- ח. לאחר מלחמת עמלק משה בנה -
- ט. לא החסיר בלקיטת המן -
- י. שם המזבח שמשה בנה - "ד' _____"
- ך. "כי אני ד' _____"
- ל. שם מקום בתחילת הפרשה
- ם. כך עלו בני ממצרים, ולמילה זו כמה פירושים
- ן. אחד מן האנשים שהותירו מן המן (רש"י)
- ס. מה קרה למן בחום השמש?
- ע. משה מינה אותו להילחם בעמלק
- ף. בכלי זה ניגנה מרים בשירת הים
- ץ. משה השליך אותו למים המרים
- ק. מרקמו של המן
- ר. בני יישבו עליו במצרים
- ש. רשעי המצרים טבעו כמו _____
- ת. כך נקראת פיתום בפרשתנו

ליולן טאנקלוס - עברית

כל פרשה אציא 362 מילה מתיאום אונקלוס שנקנסה להזכיר 65 מנינו.

"ונמס" (טז' כא) = "ופשר". הפועל העברי 'להפשיר' המתאר שינוי מצב צבירה בגלל חום.

מן המדרש

שנו רבותינו: הקורא את שמע צריך להזכיר קריעת ים סוף, ומכת בכורות באמת ויציב, ואם לא הזכיר - אין מחזירין אותו, אבל אם לא הזכיר יציאת מצרים - מחזירין אותו, שנאמר: "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים. ומה בין יציאת מצרים לקריעת ים סוף? אלא, שיציאת מצרים קשה, שנאמר: "או הנסה אלקים", ואתכם לקח ד". תדע לך, שזו קשה מזו שביציאת מצרים. כתוב: "אנכי ד' אלקיך", אבל בקריעת ים סוף אינו מזכיר את השם. ולמה צריך להזכיר קריעת ים סוף באמת ויציב? לפי שכיון שקרע להם את הים, האמינו בו, שנאמר: "ויאמינו בד' ובמשה עבדו", ובזכות האמונה שהאמינו, זכו לומר שירה ושרתה עליהם שכינה. שכן כתוב אחריו: "אז ישיר משה", לכך צריך אדם לסמוך גאולה לתפילה, כשם שהם הסמיכו שירה אחר האמונה והקריעה של הים, וכשם שהן טיהרו ליבם ואמרו שירה, שכן כתוב: "וייראו העם את ד' ויאמינו" ואחר כך: "אז ישיר". כך צריך אדם לטהר ליבו קודם שיתפלל. וכן איוב אמר: "על לא חמס בכפי ותפלתי זכה". (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

אדם פשוט ורגיל,
ניצח עם תרגיל,
את העשיר הגדול,
ולכן זכה בתרנגול.

המונח המזוקש הינו מילה בג' אוריות המופיעה בפרשה, אשר כל שורה בגייה רומט אהקט שונה שלה. (יגכן כגיט אסר ויאופי אוריות 62 ה'יה דומה)

הגשמה גתפרסס אייה בזיליון הזא

ושפני טמוני חול

שעשועי דאורייתא

"אז ישייר משה"

"וישאו בני ישראל את עיניהם"

מלבד פרשתנו, מי עוד בתנ"ך שר את שירת הים? על מי בתורה כתוב שהוא נשא את עיניו? (תשובות)

* * * *

* * * *

"ד' ילחם לכם ואתם תחרישון"

מצאו נא בפרשה:

- את שמותיהן של שתי שכונות בירושלים.
- שבט ששמו מופיע 3 פעמים בפסוק אחד.
- 3 מילים רצופות שמתחילות באות י'.
- 4 אותיות רצופות העוקבות בסדר הא' ב'. (לא באותה מילה)
- שניים מסימני ליל הסדר. (כתיב)
- שלושה מספרי התנ"ך.

יש שפירשו על פי מאמר חז"ל (יומא כ"ג:) 'כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו'. משום ש"ילחם לכם" אותיות "ימחל", ובא לרמוז כך: ד' ימחל לכם על העבירות, זאת בזמן שתקיימו "ואתם תחרישון" - כשתהיו מן הנעלבים ואינם עולבים, ולא תגמלו לעושי רע כגמולו. (אמרי ברוך) ויש שרמזו לכך שאדם צריך להשתדל לפרנסתו, ש'ד' ילחם לכם' - ד' יתן לכם, רק אם 'ואתם תחרישון' - אם אתם תעבדו ותחרשו את האדמה לשם כך.

"זיכרון" סימן

איטריאון ורמיזים לצורך מספר פסוקי הפרשה

בפרשת בשלח מסופר על קריעת ים סוף ושירת הים: "תבאמו ותטעמו בהר נזולתך מכוון לשבתך".
בפרשת בשלח ישנם 116 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילה:

"מכוון" = בגימטריא = 116

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: מי שהעלה את פסחו בערב פסח על גבי המזבח, כתוב בגמרא שמותר להקטיר בשר שבראש המזבח אפילו כמה ימים לאחר מכן, והמנ"ח מחדש שישנם ב' איסורים: לא תשחט על המזבח על המזבח דם זבחי הרי שבשעת ההקטרה יצטרך האדם להוציא מביתו את כל החמץ. **לסדר את הפרשה** - "חיל אחז ישיבי פלשת". **חידון א' ת'** - אילים, בעל צפון, גלגולת, דבש, המבלי אין קברים... והמים, זרע גד, חור, טל, יוסף, כבדים, לחם משנה, מרה, נבוכים, סין, עמוד ענן עמוד אש ענני כבוד, פלישתים, צנצנת, קפאון, רפידים, שלישים, תולעים. **חידון א' ת' הפוך** - ויצמא, קרב, אשיג, נד, לילה, שליו, אז, מזבח, המומעיט, נסי, רופאך, מגדול, חמושים, דתן, נמס, יהושע, תף, עץ, דק מחוספס, סיר הבשר, קש, פי החירות. **שעשועי דאורייתא** - על: לוט, אברהם, יצחק, יעקב, עשו, יוסף ובלעם. 1. בית ישראל, מונה ישראל. 2. "הוא אשר דבר ד'..." את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו". 3. "ילקטו יום יום". ["ידיך ד' ימלך"]. 4. "מצרים נסע". 5. קדש, צפון. 6. ויקרא, במדבר, יהושע. **מילה בפרשה בא** - פסח. "משמעות פעולת הדיבור" - כשאדם מדבר פיו משוחח, ובקצרה: 'פה-שח' ונשמע כ'פסח', "ובלילה מהללים בציבור" - בליל פסח אומרים הלל בבית הכנסת, "נראה כחיגר שקצת עילג" - פיסח, "אך לפתע קפץ ודילג" - פסח. **טמונות בפרשה** - 1. תקר בגלגל-וויסר את אופן מרכבותיו" (יד, כה). 2. תוף מרים - "התוף בידה" (טז, כ). 3. "תולעים" (טז, כ). 4. אבן - "כמו אבן" (טוה) "ויקחו אבן" (יז, יב). 5. "ירה בים" (טז, ד). 6. "שבו איש תחתיו" (טז, כט). 7. "קפאון תהומות בלב ים" (טוה). 8. "ואתם תחרישון" (יד, ד). 9. מראה - "מרה" (טו, כג). 10. "ויהפך לבב פרעה" (יד, ה). 11. תחום שבת - "אל יצא איש ממקומו ביום השביעי" (טז, כט). 12. המנהג בשבת שירה הוא להאכיל את הציפורים (לא של הפקר). 13. "ברכבו ובפרשיו" (יד, יז). 14. - תמונה ללא פתרון, תחשבו! 15. 'כאדם שמנער את הקדרה' (רש"י יד, כז). 16. "דק מחוספס" (טז, יד). 17. חומה - "והמים להם חומה" (יד, כט) [ואריח ע"ג לבנה]. 18. הלוגו של חברת "דרך ארץ" (יג, יז). 19. "צנצנת אחת" (טז, לג). 20. "השלו" (טז, יג). 21. 'וכגבינה תקפאני' (רש"י טוה). 22. פרג ביידיש - "מן" (טז, יד). 23. "טוב שבנחשים רצוץ את מוחו" (רש"י יד, יז). 24. "עמוד הענן". ועמוד האש" (יג, כב). 25. "וחמושים" (רש"י יג, יח) + מלחמת עמלק. 26. יש אומרים ש"זרע גד" (טז, ד) הוא זרע כוסברה. **טמונות בהפסדה** - 1. "ברק" (ד, ח). 2. "ותיבב" (ה, כח). 3. "לפידות" (ד, ד). 4. "מים שאל חלב נתנה" (ה, כה). **שאלה לשלחן השבת ויגש** - שאלנו: מדוע לוי, שהיה ראש הישיבה, לא היה זה שנשלח לפתוח בית הוראה בארץ גושן? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. כנראה שלסדר המקום ולהכינו יהודה היה ראוי יותר. (הגרמ"ק בדרך שיחה). 2. לא רצה לשלוח את לוי מאשתו בשעה שעמדה ללדת (את יוכבד). 3. בחר יעקב ביהודה בדווקא, כי הוא זה אשר התגלה בו רגש האחריות ומסירות הנפש כלפי כלל ישראל יותר מכולם, ומתוך רגש זה יתאמץ וישתדל בכל כוחו לייסד את בניינו של כלל ישראל על אדמת מצרים על יסודות התורה כרצון. (אהלי מועד). 4. הרמב"ם לא כתב שלוי היה ראש הישיבה אלא שעל ידו הייתה הרבצת התורה, ומשמע שיהודה יכל להיות ראש הישיבה. 5. כדי שיהודה יוכל בכח מלכותו להורות תורה והלכות לדינא במקום חוקי מצרים. 6. משום כבוד יוסף המלך שלח את יהודה שאף הוא מלך. 7. יהודה היה חביב על יוסף מכל השבטים. (לקח טוב). 8. אמר לו אביו שהוא התחיל במצוה ושהוא יסיימה. (מדרש הגדול). 9. יהודה היה הזריז והחזק מבין האחים. (רבינו בחיי).

בפתח השנה השמינית להוצאת העלון, נוספה לפותרי החידות האפשרות להשתתף בהגרלה חודשית נושאת פרסים. ההשתתפות למנויי העלון ולמנציחים בלבד. המנויים שישתתפו יקבלו מספר מנוי אישי, שישמש לכל הגרלות. ההצטרפות למשפחה המנויים התומכים ע"י השתתפות בהוצאות העריכה וההפצה של העלון. (עלות סמלית של 70 ₪ לחצי שנה (כ2 שקל לעלון), או 120 ₪ לשנה). הקדשה בעלות 250 מזכה במנוי לשנה בחינם. המנויים נהנים גם מקבלה מוקדמת של העלון מדי שבוע ישירות למייל. החידות והמדורים המזכים את שולחי התשובות בהשתתפות בהגרלה מסומנים בסימן: 8. כמו כן, כל רעיון (חדש) לחידה או לתמונה תזכה בהשתתפות בהגרלה. ישנה אפשרות לקבל קבלה ע"פ סעיף 46 - על התשובות להתקבל במערכת עד ל"ח אדר.

© כל הזכויות שמורות לאהרן בייין.

ניתן לשלוח תגובות רעיונות והערות למערכת:

קויפמן 17 ירושלים - temunabaparashah@gmail.com

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים בו בשולחן השבת. מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה?

צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

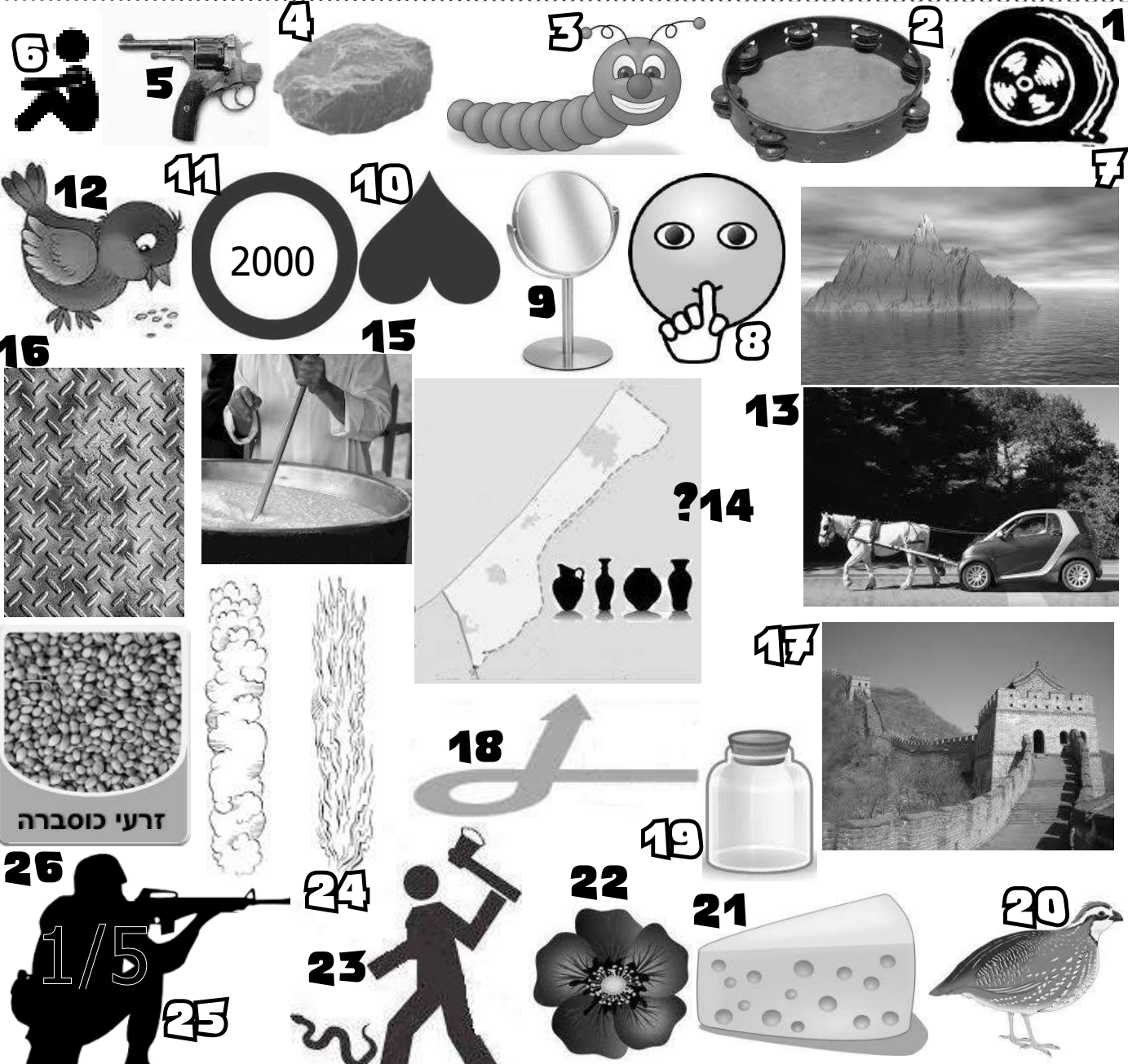
סמונות בפרשה

גשלה

מקרא רמת קוש: הגשלה קשה

זהו גידון משפע הששי הגמנות הרוחנות על פסוקים והושגים ההפרשה והפירוש רש"י. (גופו והנזוא גשבות בדף הגמרות) אדגיש, כי אין הכוונה להמשיג את הפסוקים כלא, אלא רק בדרך רחב וכפא לשון. (המהלך לזיין צאת ארבים)

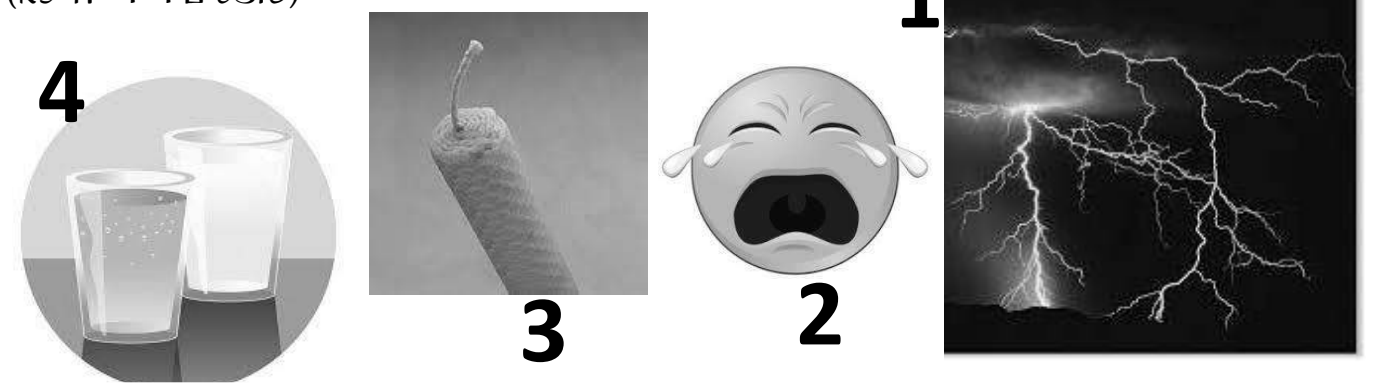
אמה לקבל רעיונות, גיזוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com כחייב להזכיר את רשימת התפוצה והקדשות ניגון לשלום בקשה אמיל הניל

ודבורה אשה נביאה
(שופטים ד' ד - ה' לא)

הפטרית גשלה

סמונות בהפטר

למונות בפרשה

גשלת

מקרא רמת קוש: הגשלת קשה

זהו אידון משפט המשי אתמונות הרומוצת על פסוקים ומוסיים ההפרשה ומפירוט רשיי. (גוכלו אהמוז גשובוט בדף ההמורל) אדגיש, כי אין הכוונה אהמגיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מהמלל לזיין זמא אולבים)

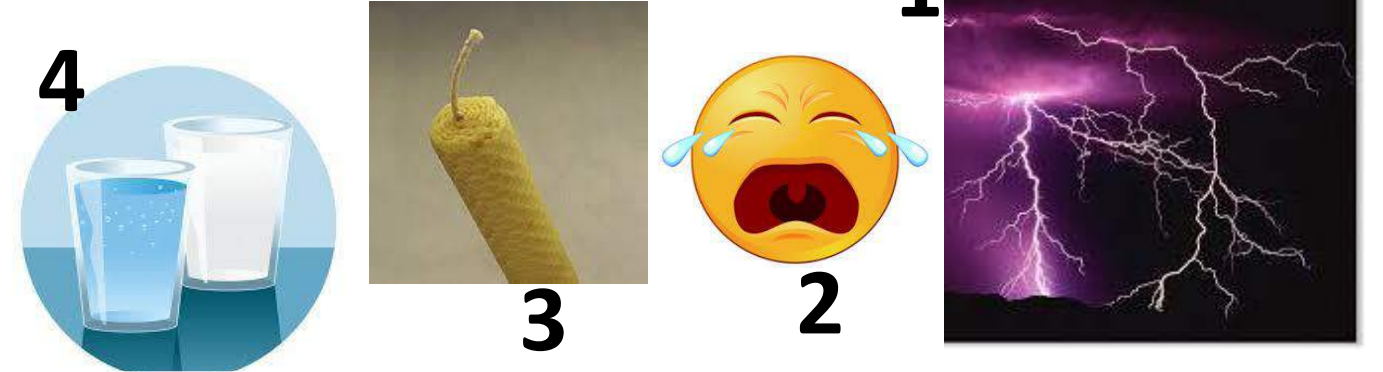
אמה לקבל רמיונות, גיזוקים והמרות: temunabaparashah@gmail.com כמויכ אהמפרוט ארשימא הגפומה אהקדשיט ניגן אשלוז בקשה אמילו הניל

למונות בהפטרה

הפטרת גשלת

ודבורה אשה נביאה
(שופטים ד' ד - ה' לא)

למחר בין לחיות שמוות

טמונה בפרשה

גיליון 202

פנינים

פעם הביאו לפני בעל הבית אברהם מסלונים זצוק"ל ביום ט"ו בשבט אתרוג כבוש, כדי לברך עליו שהחינו. אך התעוררה אצלו שאלה: לאמיתו של דבר כבר בירכו השנה שהחינו על פרי האתרוג בעת קיום המצווה ביום הראשון בסוכות. וההלכה היא שאפילו לא אכל הפרי ורק ראה אותו, כבר אפשר לברך עליו. מצד שני, הברכה כאן היא על הפרי ולא על המצווה. פסק לו הרב מנאליבוק ש'ספק ברכות להקל'. מיד לקח הבית אברהם את הפרי וברך בקול רם שהחינו, דבר שגרם לפליאה גדולה בקרב חסידיו. נענה הרב מנאליבוק ואמר לחסידים כך: "אמנם להמון העם 'ספק ברכות להקל', היינו שלא מברכים, אבל לה'בית אברהם' החומרא היא שלא לברך שהחינו כי הדבר גורם לו צער גדול ולכן הקל לעצמו וברך. (יהי אור)

מובא בספרים כי קבלה יש לנו מרבותינו שיש להתפלל בט"ו בשבט שיזמין השם יתברך אתרוג כשר ומהודר למצווה (ראה מסגרת בעמוד זה שהעתקנו תפילה זו), וניתן למצוא לכך רמז בדברי המשנה: הנה במסכת ראש השנה התנא מונה ארבעה ראשי שנים כולם כתובים בלשון רבים, כגון: למלכים לשמיטין ליובלות. לפי זה, היה מן הראוי שיאמר גם ראש השנה לאילנות בלשון רבים ומדוע כתב בתנא בלשון יחיד ראש השנה לאילן? אלא רמזו כאן: ראש השנה לאילן - המיוחד בתורה שפירותיו הוקדשו למצווה, הוא אילן האתרוג. (בני יששכר)

"באחד בשבט, ראש השנה לאילן, כדברי בית שמאי, בית הלל אומרים, בחמשה עשר בו" אם נבוא לבאר במה נחלקו למעשה בית שמאי ובית הלל, לכאורה נאמר כך: אדם שנטע עץ מאכל, כעבור ג' שנים כשמיגיע א' שבט כבר מותרים הפירות באכילה לפי בית שמאי, ואסורים מדין ערלה עד חמישה עשר בו לדעתם של בית הלל. אם כן, קשה מדוע לא הזכירה מחלוקת זו יחד עם כל שאר המחלוקות שנמנו כ'קולי בית שמאי וחומרי בית הלל? אלא, עסקה המשנה באופן שונה, באדם שנטע עץ בין א' לט"ו שבט, שלבית הלל בט"ו בשבט כבר עלתה לו שנה ראשונה אך לשיטת בית שמאי יאלץ להמתין כמעט שנה יותר עד שיבוא שוב ר"ח שבט. ויש לזקק, שלכן כתוב במשנה כדברי בית שמאי, דהיינו כדבריהם בכל מקום לחמרי - כך גם כאן. (עץ חיים)

"ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש"

המשך חכמה כתב שכנראה שמן ודבש לא היו במצרים, ולכן כתוב בהם 'ארץ' בפני עצמו כי ארץ ישראל התייחדה בהם. וכן מוכח ממה ששלח יעקב מזמרת הארץ מעט דבש, וכן מתלונות בני ישראל בפרשת חקת שאמרו: "לא מקום זרע ותאנה גפן ורימון" ולא הזכירו זית שמן ודבש - הרי שאת אלו לא היה להם אף במצרים. ובחנם סופר הביא שנמשלו ישראל לשמן: "ולתתך עליון לתהילה לשם ולתפארת" - כשמן שלעולם צף מלמעלה. אבל זה בא ע"י יסורים, שכך מייצרים שמן על ידי שחובטים ומכים את הזית. כך גם ישראל נעשה עליון ע"י היסורים וסוף הכבוד לבוא. ודבש ר"ת: דעה בינה שכל, ומשום שהארץ עצמה מחכימה (שהאזיר של ארץ ישראל מחכים) נמצא שהארץ עושה דבש. והרש"ר הירש פירש שכפילות המילה ארץ היא מפני שבכל המינים האלו יש שצריכים אקלים חם ויש מהם אקלים ממוצע ובכל זאת בארץ ישראל יש כמה סוגי אקלימים וארצות, ולכן נאמר ארץ ארץ להדגיש זאת. בעל הטורים מביא שעשרת המילים שבפסוק רומזות לעשר המצוות הנעשות בהכנת הפת: לא תחרוש, לא תזרע כלאים, לקט, שכחה, פאה. לא תחסום. תרומה. מעשר ראשון. ומעשר שני וחלה. או לרמזו לכך שיש ליתן את עשר אצבעותי בפת בשעת ברכה. (תוספות ברכות)

יבלקוט שמעוני כתוב שלעתיד לבוא כל העולם יהיה ארץ ישראל. וכתוב בגמרא (כתובות קיב.): "עתידים אילני סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות". וממילא אם הכל יהיה א"י לא יהיו אילני סרק בעולם כלל. ויש לבאר אם כן, מהיכן יקחו עץ ארז לפרה אדומה? ויש לומר: א. הכוונה בגמרא שהאילנות שבארץ ישראל הישנה יטענו פירות. ב. לא יצטרכו כבר אפר פרה אדומה. ג. ישארו עצי ארז תלויים. ד. מין הארז יוציא פירות ועדיין יהיה כשר מצווה זו. (ר' צדוק מלובלין) (ע"פ תשובות הקוראים לשאלה לסדר ט"ו בשבט ע"ח)

תפילה לאתרוג נאה

יהי רצון מלפניך ד' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שתברך כל אילנות האתרוג להוציא פירותיהם בעתם, ויוציאו אתרוגים טובים יפים ומהודרים ונקיים מכל מום. ולא יעלה בהם חזזית ויהיו שלמים ולא יהיה בהם שום חסרון ואפילו עקיצת הקוץ. ויהיו מצויים לנו ולכל ישראל אחינו בכל מקום שהם, לקיים בה מצות נטילה על הלולב בחג הסוכות שיבוא לחיים טובים ולשלום, כאשר צויתנו בתורתך ע"י משה עבדך: 'ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל'.

ויהי רצון מלפני אלוקינו ואלוקי אבותינו, שתעזרנו ותייענו לקיים מצוה זו של נטילת לולב והדס וערבה ואתרוג כתיקונה בזמנה בחג הסוכות שיבוא עלינו לימים טובים ולשלום בשמחה ובטוב לב. ותזמין לנו אתרוג יפה ומהודר ושלם וכשר כהלכתו. ויהי רצון מלפני ד' אלוקינו ואלוקי אבותינו, שתברך כל מיני האילנות ויוציאו פירותיהם בריבוי, שמנים וטובים ותברך כל הגפנים שיוציאו ענבים הרבה שמנים טובים, כדי שיהיה היין היוצא מהם מצוי לרוב לכל עמך ישראל לקיים בו מצות קידוש ומצות הבדלה בשבתות וימים טובים. ויתקיים בנו ובכל ישראל אחינו מקרא שכתוב 'לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה אלוקים את מעשיך'. 'באתי לגני אחותי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי אכלו רעים שתו ושכרו דודים'. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ד' צורי וגואלי. (הבן איש חי)

שאלה לסדר ט"ו בשבט

בברכת 'מעין שלוש' אנו אומרים: 'ובנה ירושלים עיר הקודש... והעלנו לתוכה... ונאכל מפריה'.

ויש לבאר על אלו פירות מדובר, שהרי כתוב במשנה (ב"ק פב) אודות עשרה דברים שנאמרו בירושלים ואחד מהם הוא שאין עושים גינות ופרדסים בירושלים? ☑

הטבת השאלה הינה אלפור ביון.

ניתן לשלוח את השאלות למערכת (27 לחודש אלול).

מקורות, אם יש, (א"י) אכתוב מן.

הגשתך תודה מראש.

העלון מוקדש לע"נ

חנה ציפורה בת אריה לייב

ת.נ.צ.ב.ה.

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה! ניתן לתרום:

1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביון'. 2. לשלוח שיק למערכת.

חידון א' ת'

הגשמה לכל שאה אגמלה באה המופעה דראש השורה.

- א. פרי כתום, עונתו בסתיו
- ב. סוג של אגוז עגול
- ג. משבעת המינים
- ד. פרי אדום, מתוק וקטן
- ה. משפחה של פירות חורפיים
- ו. סלט המורכב מתפוחים, סלרי, אגוזים ומיוזנ
- ז. פרי משבעת המינים
- ח. פרי צהבהב, בעל גבשושיות ונאכל כקומפוט
- ט. ראש השנה לאילנות
- י. זן של תפוחים
- כ. קרמבולה קרויה גם- 'פרי ה ___'
- ל. פרי חמצמץ וירוק!
- מ. פרי טרופי כתום ומתוק
- נ. פרי המוכר אף בשם- 'אפרשזיף'
- ס. פרי עץ הצבר, שבקוצים הוא מעוטר
- ע. סוג אגוזים הנאכלים קלויים וחמים
- פ. שני סוגים של אגוזים
- צ. פרי עץ האורן (בתוך האצטרובל)
- ק. שני פירות בעלי קליפה חומה ושעירה
- ר. משבעת המינים
- ש. פרי קטן, כתום ומתוק
- ת. מפרי זה מכינים דבילות

חידון א' ת' - הפוך

הגשמה לכל שאה אגמיימא באה המופעה דראש השורה.

- א. סל לנשיאת פירות
- ב. פרי שחור הנאכל ע"י רשב"י ור' חנינא
- ג. פרי בעל פיטם ועוקץ
- ד. עצו פורח ראשון
- ה. פרי טרופי בעל ריח אופייני וחזק
- ו. פרי ירוק ושומני
- ז. תפוח זהב
- ח. פרי נפוץ, בעיקר בצבעים: אדום, צהוב וירוק
- ט. פרי עץ האלון
- י. פרי טרופי קטן, בעל קליפה ורודה ובשר לבן
- ך. סוג של אגוז
- ל. אגוז ששמו כשם מדינה
- ם. ענבים מיובשים קרויים-
- ן. פרי חמוץ ביותר
- ס. פרי נפוץ, שצורתו כצורת פעמון
- ע. מילה נרדפת ל-'שתל'
- ף. פרי קיצי מתוק, בעל קליפה מבריקה
- ץ. אילן
- ק. פרי קיצי מתוק, בעל קליפה שעירה במקצת
- ר. פרי עץ הדקל
- ש. פרי קטן, כתום ומתוק, גלעינו- משחק ילדים
- ת. מפירות ההדר (2)

לילון טוןקלוס - עברית

מילה אגמיימא אונקלוס שנסמה אגמיימא ל' מננו.

"ויפצל בהן פצלות" (בראשית ל, לו) - 'זקלף' בהון קליפין'. המילה העברית 'קליפה' המתארת את חוץ הפרי. (וכן: 'לקלף')

מן המדרש

רבי יהושע בן לוי נזדמן לגבל (שם מקום). ראה שם אשכולות של ענבים שהם עומדים (וגדולים) כעגלים. אמר: "עגלים בין הגפנים!" (חשב שיש עגלים בתוך הכרם) אמרו לו: "אשכולות הם". אמר: "ארץ, ארץ, הכניסי פירותיך! למי את מוציאה פירותיך? לערביים הללו שעמדו עלינו בחטאתינו?". לשנה אחרת נזדמן רבי חייא לשם, וראה שהם עומדים כעיזים (התמעטו בגלל דברי ריב"ל), אמר: "עיזים בין הגפנים!" אמרו לו: "לך! ולא תעשה לנו כחברך". (ע"פ כתובות קיב). רבי אמר לרבי פרידא: "אין אתה מראה לי אשכול זה שבכרמך?" אמר לו: "הן". יצא וביקש והראותו, עוד כשהיו רחוקים, ראה אותו כמין שור, אמר לו: "ואין זה שור המחבל בכרמים?" אמר לו: "שור זה שאתה סבור - הוא האשכול". קרא עליו: "עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו", בית המקדש חרב, ועדיין אתה עומד בקשיותך (מוציא פירות משובחים)? "מיד נתבקשו ולא נמצאו. הביאו לפנינו שני צנוניות בין ראש השנה ועד יום כיפור ומוצאי שביעית היה, והיה בהם משא גמל. אמר להם: "אינם אסורים? ולא ספחי שביעית הם?" אמרו לו: "במוצאי שביעית נזרעו!" באותה שעה התיר רבי ליקח ירק במוצאי שביעית. (ע"פ ירושלמי פאה פ"ז ה"ג)

מילה בקליפה

בכפות ידיו הוא חש,
את פרי הנרגש,
שתפקידו הוא לשרת.
וזו פעמיים כך או אחרת.

המונח המבוקש הינו מילה בג' ע
קשורה ל"ו 622
(שמה של 3ים או פירות)
(יגכן כגיב אסר ומינופי אוניות 281
הזיה דומה)

הגשמה אגמיימא אי"ה דגמיימא

טמונה בפרשה

676 גבא

ושפני טמוני חול

שעשועי דאורייתא

"תפוח מה הוא אומר כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים
בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי"

היכן בתורה מוזכר יער?

1. איזה פרי נהוג שלא לאוכלו בחג מסוים,

ואילו בחג אחר המנהג שכן לאוכלו?

2. כיצד קרוי הקטיפ של הפירות הבאים:

ענבים, תמרים, זיתים, תאנים?

3. אלו מצוות נעשים עם העצים ופירותיהם?

4. איזה מהעצים הבאים אינו מוזכר בתנ"ך:

אורן, חרוב, שיטה וברוש?

5. באיזה אופן יתכן שאדם זרע כלאיים בכרם,

ומתקיימות כל דיני כלאיים לאסור, ובכל זאת

לא נאסר הכרם?

6. איזה דבר ברכתו 'שהכל', ואם יוציאו ממנו

משהו ישתנה ברכתו ל'הגפן'?

7. מהו היער הגדול בישראל?

8. מהו העץ הגדול בעולם?

היכן רמוזה שנת השמיטה בתפילת שמונה עשרה? ✉

"כי האדם עץ השדה"

העץ עומד ערום, חשוף וקפוא בחורף. עליו נשרו בשלכת, חיצו הכפור פגעו בו למכביר, סופות עזות שלטלו אותו ואמרו לעוקרו. כשמביטים בו, נדמה שאין לו סיכוי לבלב ולפרוח. ובכל-זאת, בעיצומו של החורף, אנו שמחים בו וחוגגים לכבודו, מתוך אמונה שילבש עלים ופירות לתפארת. כך ישראל, הנתונים בצרות הגלות ומצבם הרוחני נראה כמעט על סף התמוטטות, אך דווקא בתוך הסבל הזה נקדם אור הגאולה, אורו של משיח. (האדמו"ר מצ'ורטקוב)

עוד בנושא ט"ו בשבט: א. 'חמשה עשר' הוא אותיות 'שער שמחה', לרמז שביום זה נפתחו לבני ישראל שערי שמחה והשפעות כל טוב, ויוכל ביום זה לקבל עצמו עול מלכות שמים ויהיה מוליד ועושה פירות בתורה ומצוות כל השנה. (ארון העדות) ב. מקובל מצדקים שביום הזה הוא זמן שמסוגל להמשיך בנים כי האדם עץ השדה. (שער יששכר ואהבת ישראל) ג. יום ט"ו בשבט הוא הכנה למתן תורה. (קדושת לוי בליקוטים) ד. מיום ט"ו בשבט שהוא ראש השנה לאילנות מתרומם קרן הקדושה. (עבודת ישראל)

טשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: מי עוד שרו את שירת הים: הפרות: "וישרנה הפרות בדרך על דרך בית שמש". 'מאי וישרנה? א"ר יוחנן משום ר"מ שאמרו שירה... ומאי שירה אמרו? א"ר יוחנן משום ר"מ: "אז ישיר משה ובני ישראל". (ע"ז כד): **חידון א' ת' -** אפרסמון, בונדוק, גפן, דובדבן, הדר, וולדרוף, זית, חבוש, ט"ו בשבט, יונתן, כוכב, ליים, מנגו, נקטרינה, סברס, ערמונים, פקאן פיסטוק, צנובר, קוקוס קיווי, רימון, שסק, תאנה. **חידון א' ת' הפוך** - טנא, חרוב, אתרוג, שקד, גויאבה, אבוקדו, תפוז, תפוח, בלוט, ליצי, מלך, ברזיל, צימוקים, לימון, אגס, נטע, שזיף, עץ, אפרסק, תמר, משמש, פומלית אשכולית. **שעשועי דאורייתא** - בפרשת שופטים: "ואשר יבא את רעהו ביער לחטב עצים". 1. אגוז בראש השנה אינו נאכל מפני שאגוז בגימטריא שווה ל'חטא' ואף מקשה על התפילה בכוונה מפני שמרבה ליחה, אך בפסח נהוג לחלק אגוזים ולאוכלם. 2. בהתאמה: בציר, גדיד (גודר), מסיק (חביטה), ארייה. 3. ערלה, בל תשחית, שמיטה, רבעי, תרומות, מעשרות, ביכורים, פרט ועוללות, פאה, ברכות, כלאים, ארבעת המינים, חלה, חדש, ועוד... 4. חרוב. 5. בשנת השמיטה שאז לא נחשב הכרם שלו ואינו אוסר אותו (כלאיים פ"ז מ"ה) 6. מי שריית צימוקים שהוציאו מהם את הצימוקים. - ניצח-גבר, "את העשיר הגדול" - את הגביר, "ולכן זכה בתרנגול" - תרנגול-גבר. **טמונות בקליפה** - 1. אגוז מלך. 2. ערימת תרגיל" - ניצח-גבר, "את העשיר הגדול" - את הגביר, "ולכן זכה בתרנגול" - תרנגול-גבר. **טמונות בקליפה** - 1. אגוז מלך. 2. ערימת האפר על גבי המזבח נקראה 'תפוח'. 3. אש + עצם הקולית = אשכולית. 4. האדם 'רותם' את החוס. (כשם העץ) 5. ארמון = ערמון. 6. רימון. 7. דף+נע= עץ הדפנה. 8. -תמונה ללא פתרון, תחשבו! 9. חבוש בבית הסוהר = הפרי 'חבוש'. 10. צפצפה (סוג של עץ). 11. תה + נע = 'תאנה'. 12. אגוז ברזיל. 13. גרגרת-גרוגרת. **שאלה לשלחן השבת יחי** - שאלנו: מדוע חשב יעקב אבינו מפני הכינים, והרי בארץ גושן מן הסתם לא שלטו הכינים כדי לא להציק לבני ישראל, וממה בדיוק התיירא יעקב? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. כן היו שם כינים שהרי לא חילק הכתוב כמו בשאר המכות. רק לא הציקו לבני ישראל. (וכן כתב הרמב"ם בפרוש המשניות על מסכת אבות) 2. חשב יעקב שמשום שלא יבואו הכינים יחשבו המצרים כי הוא משום שהוא קבור שם וקדשו ביותר ויבואו לעבדו משום שלא יבינו שאין זה חלק ממצרים. (תפארת יהונתן) 3. פחד שיתעקש פרעה לקבור צדיק שכמותו במצרים עצמה. 4. סדנא דארעא חד הוא (כל הארץ שם מחוברת היא). (שפת אמת) 5. אילת השחר כתב שמשום שניתנה רשות למשחית להשחית וכו' ולכן לא רצה להיות במקום שכזה. 6. לא מת בגושן כי אם במצרים, וההלכה אומרת שאין מולכים את המתים להיקבר במקום אחר אלא אם זה לקברי אבותיו או לאר"י. 7. כל טעם ברש"י בפני עצמו אינו מספיק, ולכן מובאים כמה טעמים לבקשת יעקב. (גור אריה)

כפתח השנה השמינית להוצאת העלון, נוספה לפותרי החידות האפשרות להשתתף בהגרלה חודשית נושאת פרסים. ההשתתפות למנויי העלון ולמנציחים בלבד. המנויים שישתתפו יקבלו מספר מנוי אישי, שישמש לכל הגרלות. ההצטרפות למשפחת המנויים התומכים ע"י השתתפות בהוצאות העריכה וההפצה של העלון. (עלות סמלית של 70 ₪ לחצי שנה (כ2 שקל לעלון), או 120 ₪ לשנה). הקדשה בעלות 250 מזכה במנוי לשנה בחינם. המנויים נהנים גם מקבלה מוקדמת של העלון מדי שבוע ישירות למייל. החידות והמדורים המזכים את שולחי התשובות בהשתתפות בהגרלה מסומנים בסיומן: ✉. כמו כן, כל רעיון (חדש) לחידה או לתמונה תזכה בהשתתפות בהגרלה. שנה אפשרות לקבל קבלה ע"פ סעיף 46 - על התשובות להתקבל במערכת עד ל"ח אדר.

© כל הזכויות שמורות לאהרן בייין.

ניתן לשלוח תגובות רעיונות והערות למערכת:

קויפמן 17 ירושלים - temunabaparashah@gmail.com

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים בו בשולחן השבת. מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה?

צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

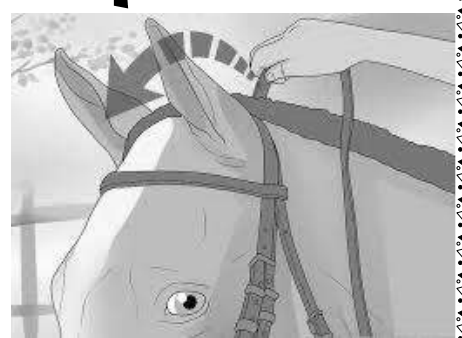
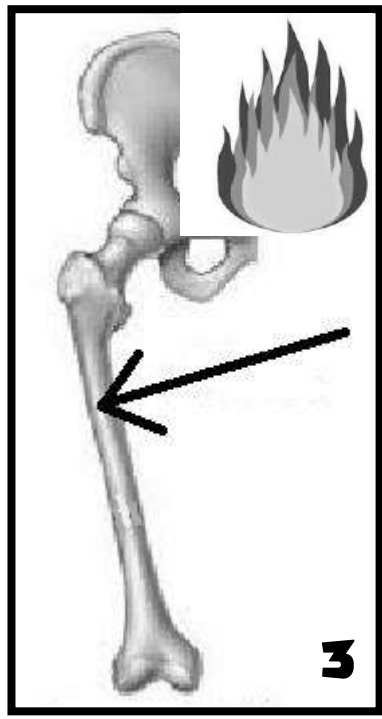
טמונות בקליפה טו גיגט

מקרא רמת קושי: תשנ"ג קשה

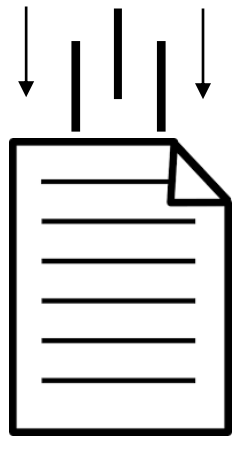
זהו גידון המשעשע המיועד להמונות הרומזות על מוטיבי טו בשבט, פירוש ולזנים. (תוכן אהוד גשובות בדף המזרחי) אדגיש, כי אין הכוונה להמשיך את הפסוקים בלא, אלא רק בדרך רחב וכפול לשון. (מוהלף לזינון זמא אולבים)

אשמח לקבל רעיונות, איצוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com כמו"כ להצטרפות רשימת התפוצה והקדשות ניגון לשלוח בקשה למייל הנ"ל

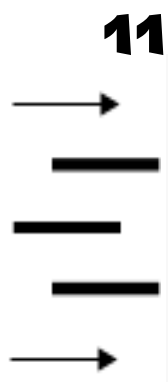
לאתר בין זמכות שמורת

5

12

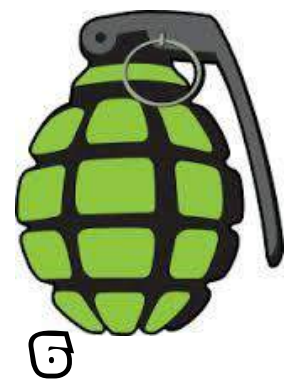
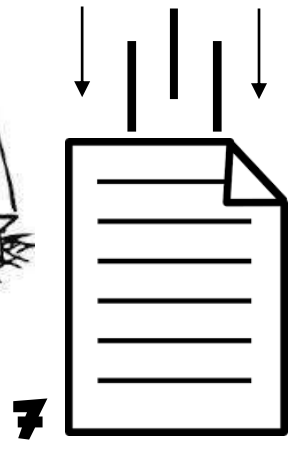
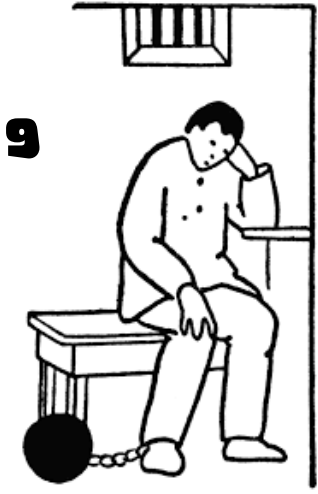
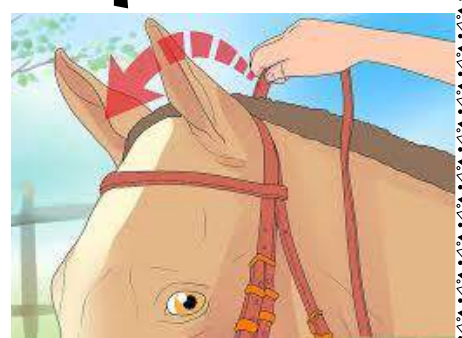
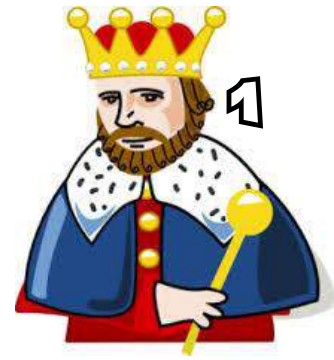
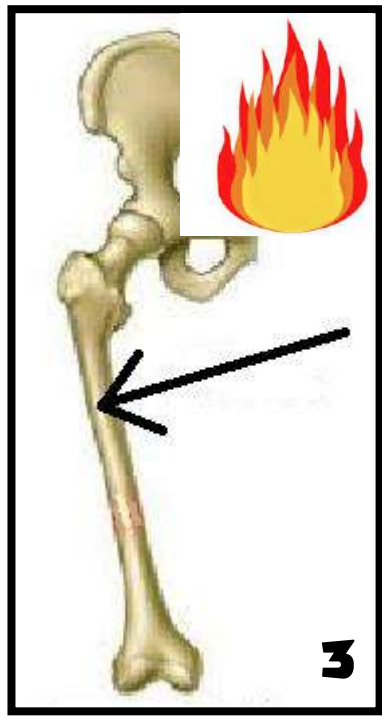
טמונות בקליפה טו גבט

מקרא רמת קושי: תשיל קשה

זהו גידון משעשע המיועד לילדים, פירוש וקצרים. (תוכן אהוד גשוד בדף המודעה)
אדיש, כי אין הוונה להמיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רחב וכפל לשון. (מוהלף לזינו זאג ארבים)

אמה לקבל רעיונות, גיצוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com כחייב להצטרף לרשימת התפוצה ולהקדיש נאן לשלוח בקשה אמיל הניל

לאחר בין

12

